ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1780/1 од 4.7. 2016. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за избор доцента за ужу научну област област Романистика (предмет: Француски језик). Пошто смо прегледали конкурсни материјал, са посебним задовољством Изборном већу Филолошког факултета у Београду подносимо следећи

И З В Е Ш Т А Ј

На расписани конкурс, објављен у листу Послови бр. 691 од 14. 09. 2016. године, пријавио се један кандидат: **др Бранко М. Ракић**.

Биографски подаци др Бранка М. Ракића

Др Бранко М. Ракић рођен је 17. октобра 1976. године у Лозници. Основну и средњу школоу завршио је у Лозници.

Филозофски факултет у Новом Саду завршио је 2000. године, где је дипломирао на групи за Француски језик и књижевност. Средња оцена у току студија, као и на дипломском испиту била му је 9,00.

По завршеним студијама, универзитетске 2000/2001. године, уписао је последипломске студије на Филозофском факултету у Новом Саду. Магистарски рад на тему *Елементи интоносинтаксе, контрастивна студија на примерима изјавних реченица у француском и српском језику* (ментор проф. др Снежана Гудурић) одбранио је 29. јуна 2007. године на Филозофском факултету у Новом Саду, а 23. октобра 2014. године, на Филолошком факултету у Београду, одбранио је докторску дисертацију под насловом *Ритам и интонација у француском језику. Предлог модела за кориговање грешака на пољу прозодије француског језика код србофоних студената* (ментор проф. др Татјана Шотра).

Од 2000. године до 2003. радио је као професор француског језика на Новосадском отвореном универзитету. Од 2001.-2002. године, волонтерски је држао наставу као асистент за предмет Фонетика француског језика на Катедри за француски језик и књижевнсот Филозофског факултета у Новом Саду. Од марта 2003. године запослен је као асистент-приправник, затим као асистент на Филолошком факултету у Београду, на предметима Морфосинтакса и фонетика, Француски језик (вежбе из диктата) и Француски језик као изборни (вежбе из граматике), где је 2014. године изабран за вишег лектора.

Од 1997. године, боравио је више пута у Француској као стипендиста француске владе где је обављао вишемесечни научно-истраживачки рад (на Универзитету Париз 3) и где се

стручно усавршавао и као преводилац (тромесечне стипендије француског Министарства културе, 2003. и 2010. године) и као професор превођења (шестонедељни стаж на високој школи за преводиоце *L'ESIT* (*École supérieure d'interprètes et de traducteurs*) – Université Sorbonne Nouvelle - Paris 3.

Бави се научно-истраживачким радом из домена експерименталне фонетике, а нарочито прозодије француског језика, као и из домена дидактике, тј. фонодидактике и интонодидактике. У оквиру интонодиактике, бави се применом резултата сопствених акустичких контрастивних истраживања француског и српског фонолошког и прозодијског система у елаборирању посебних корективних интонодидактичких стратегија за рад са нашим студентима. Тиме настоји да унапреди прилично запостављене технике у институционалној настави, које се односе на фонетско-фонолошко увежбавање страног језика и да им да пуни значај с обзиром на чињеницу да чине један од стожера комуникативне компетенције.

Поред тога, бави се и преводилачким радом, а до сада је превео осамнаест наслова из домена лингвистике, теорије књижевости, дидактике страних језика, социологије, филозофије и историје.

Библиографија др Бранка Ракића

Чланци у научним часописима и зборницима:

1. Ракић, Бранко. Особености акцента и ритма у француском језику. У: НОВАКОВИЋ, Јелена (ур.). *Токови у савременој романистици*. Београд: Филолошки факултет: Друштво за културну сарадњу Србија-Француска, 2008, стр. 251-268. [COBISS.SR-ID 519978388]
2. Ракић, Бранко. Фокализацијски акценат у француском језику. *Анали Филолошког факултета*, ISSN 0522-8468, 2011, год. 23, бр. 2, стр. 207-208. [COBISS.SR-ID 523199380]
3. Ракић, Бранко. Акценат групе у француском језику. *Филолошки преглед*, ISSN 0015-1807, 2012, год. 39, бр. 1, стр. 189-199. [COBISS.SR-ID 523669908]
4. Ракић, Бранко. Прозодија просте изјавне реченице у француском језику. *Наслеђе*, ISSN 1820-1768, 2013, год. 10, бр. 25, стр. 117-135. [COBISS.SR-ID 525021076]
5. Rakić, Branko. Enseigner la prosodie française aux étudiants serbophones. *Actes du colloque - Les Études françaises aujourd'hui, Tradition et modernité*. Faculté de philosophie de Niš, 2016, pp. 481-496.

Преводи:

1. КОМПАЊОН, Антоан. *Демон теорије*, (Библиотека Световови). [1. изд.]. Нови Сад: Световови, 2001, стр. 116-211 и 289-342. [COBISS.SR-ID 22759695]

2. ШЕФЕР, Жан-Мари. *Зашто фикција?*, (Библиотека Световови). [1. изд.]. Нови Сад: Световови, 2001, стр. 61-137. ИСБН 86-7047-386-4. [COBISS.SR-ID 174261767]

3. ЛЕВИ, Пјер. *Кибердемократија*. Златна греда, фебр.-март 2002, год. 2, бр. 4/5, стр. 40-42. [COBISS.SR-ID 209384455]

4. БУРДИЈЕ, Пјер. *Делегирање и политички фетишизам*. Златна греда, мај-јун 2002, год. 2, бр. 7/8, стр. 4-10. [COBISS.SR-ID 209043207]

5. ЛОРИК, Жанет, ЛЕРУ, Жан-Франсоа. *Енглески кроз песму : певам, играм се, разумем, говорим*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2003. 39 стр., илустр. 1 ЦД-РОМ, илустр. ИСБН 86-7354-124-7. [COBISS.SR-ID 188472327]

6. ВЕРНЕР-УЛРИХ, Дорис. *Енглески у џепу : за светске путнике, (Асимил путовање)*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2003. VIII, 134 стр., илустр. ИСБН 86-7354-128-X. [COBISS.SR-ID 189420551]

7. ФУКО, Мишел, ГРО, Фредерик (ур.). *Херменеутика субјекта : предавања на Колеж де Франсу, (1981-1982. године)*, (Библиотека Световови). 1. изд. Нови Сад: Световови, 2003. 320 стр. ИСБН 86-7047-419-0. [COBISS.SR-ID 187282951]

8. ЛОРИК, Жанет, ЛЕРУ, Жан-Франсоа. *Италијански кроз песму : певам, играм се, разумем, говорим*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2003. 39 стр., илустр. 1 ЦД-РОМ, илустр. ИСБН 86-7354-126-3. [COBISS.SR-ID 188473863]

9. СТРИДЕР, Ела. *Италијански у џепу, (Асимил путовања)*. 1. изд. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2003. 113 стр., илустр. ИСБН 86-7354-129-8. [COBISS.SR-ID 189557767]

10. СОМ, О'Нил В.. *Шпански у џепу, (Ассимил путовања)*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2003. 148 стр., илустр. ИСБН 86-7354-132-8. [COBISS.SR-ID 190005255]

11. БАЛЏЕР, Ентони. *Енглески без муке, (Метода за сваки дан Асимил)*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2004. 686 стр., илустр. ИСБН 86-7354-133-6. [COBISS.SR-ID 194270471]

12. ГАЛДО, Ђована, МАРКИ, Ена. *Нови италијански без муке, (Метода Асимил)*. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2005. XVII, 418 стр., илустр. ИСБН 86-7354-136-0. [COBISS.SR-ID 202932487]

13. АНТОН МАРТИНЕЗ, Франсиско Хавијер. *Нови шпански без муке*, (Метода за сваки дан Асимил). 1. изд. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2007. XI, 476 стр., илустр. ИСБН 978-86-7354-147-1. [COBISS.SR-ID 220608775]

14. Каталог 52. Стеријиног позорја, Нови Сад, 26. мај – 4. јун 2007, *Певајте и будите радосни*, 4 стр., ИСБН 978-86-85145-13-1. [COBISS.SR-ID 222259719]

15. КАПЛАН, Мишел. *Византија*, (Полис). Београд: Клио, 2008. 346 стр., [32] стр. с таблама, илустр. ИСБН 978-86-7102-319-1. [COBISS.SR-ID 151546892]

16. ЛОРИК, Жанет, ЛЕРУ, Жан-Франсоа. *Енглески кроз песму: певам, играм се, разумем, говорим: [од 3 до 6 година]*, (Асимил младост). 3. изд. Нови Сад: Ризница лепих речи, 2009. 39 стр., илустр. у бојама, ноте. ИСБН 978-86-7354-221-8. [COBISS.SR-ID 237777415]

17. ГАРДЕН Нанон, ОЛОРЕНШО Робер, ГАРДЕН Жан, КЛАЈН Оливије, *Мали Ларусов речник симбола*, Београд, Лагуна, 2011.

18. МЕМИ, Албер, *Портрет колонизатора и портрет колонизованог*, Вишеград, Андрићев институт, 2015.

Мишљење о досадашњем научном и стручном раду др БранкаРакића

У раду др Бранка Ракића могу се препознати две оријентације. Једна се односи на експериментално истраживање из домена фонетике, а нарочито прозодије француског језика, тј. његових акценатских, ритмичких и интоноатвиних карактеристика. Друга је у вези са фонодидактиком и интонодидактиком, а огледа се у примени резултата сопствених акустичких контрастивних истраживања француског и српског фонолошког и прозодијског система у елаборирању посебних корективних интонодидактичких стратегија за рад са србофоним студентима. Тиме настоји да унапреди прилично запостављене технике рада на фонологији француског језика у институционалној настави.

Др Бранко Ракић ове теме обрађује у својој докторској дисертацији и у чланцима објављеним у научним часописима и зборницима.

У чланку *Особености акцента и ритма у француском језику* (објављеном у зборнику радова *Токови у савременој романистици*. Београд: Филолошки факултет: Друштво за културну сарадњу Србија-Француска, 2008, стр. 251-268), др Бранко Ракић дефинише појмове акценат и ритам уопште, излаже традиционалне и савремене описе акцента и параметара који учествују у његовој реализацијa, затим расправља о питању акцента и ритма у француском језику, односно акценатских и ритмичких особености овог

језик, осврћући се и на појмове на чијем се испољавању темељи посебност француског акцента и ритма, као што су ритмичка група, слоговна једнакост, временска равнотежа и "комб" ритам.

Посебан прозодијски феномен у француском језику који служи за истицање тема је рада под називом *Фокализацијски акценат у француском језику* (објављен у часопису *Анали Филолошког факултета*, 2011, год. 23, бр. 2, стр. 207-208). У овом чланку, др Бранко Ракић расправља о прозодијском феномену у француском језику који је познат као *фокализацијски акценат* или *акценат за инсистирање*. Реч је о изражајном акценту који се јавља у емотивно маркираним исказима или исказима у којима говорник жели да одређену информацију истакне у први план. Циљ аутора је да укаже на чињеницу да фокализацијски акценат, када се јави у исказу, не искључује акценат групе, тј. основни акценат у француском језику, већ да са њим коегзистира. Аутор, такође, настоји да покаже зашто назив акценат није најподеснији за овај феномен. Особености и једног и другог феноме - акустичке параметре који учествују у њиховој реализацији, као и чињеницу да могу заједно постојати у речи - илуструје и резултатима експерименталних мерења, која је извршио на мањем корпусу у рачунарском програму за анализу гласа ПРААТ.

У чланку *Акценат групе у француском језику* (објављеном у часопису *Филолошки преглед*, 2012, год. 39, бр. 1, стр. 189-199), др Бранко Ракић говори о француском акценту, као и о одређеним, опште прихваћеним, а недовољно прецизним терминима под којима је овај акценат познат, као што су интензитетски акценат (*accent d'intensité* или *accent tonique*) и акценат речи (*accent lexical*). Аутор дефинише и појам ритмичке групе која је од изузетног значаја јер управља ритмом и акцентуацијом у француском језику и појашњава зашто сматра да је за акценат у француском језику најподесније употребљавати назив *акценат групе* (*accent de groupe*). Аутор настоји да укаже на посебности француског акцента, акцента групе, као и на посебности ритмичког уређења француског језика.

Прозодијске карактеристике просте изјавне реченице у француском језику у центру су ауторове пажње у чланку *Прозодија просте изјавне реченице у француском језику* (објављеном у часопису *Наслеђе*, 2013, год. 10, бр. 25, стр. 117-135). Тему овог рада представљају интонативне и ритмичке карактеристике простих изјавних реченица у француском језику. Наведене карактеристике др Бранко Ракић детаљније појашњава и илуструје анализом резултата које је добио експерименталним истраживањем на мањем корпусу француских простих изјавних реченица у рачунарском софтверу за анализу говора ПРААТ. Пре саме анализе овог мањег корпуса, аутор, на основу досадашњих радова француских аутора од седамдесетих година 20. века па до данас, укратко описује прозодијске карактеристике простих изјавних реченица у француском језику, као и феномене који су тесно повезани са ритмичким уређењем француске реченице уопште, па самим тим и са уређењем просте изјавне реченице, а то су ритмичка група и акценат групе.

Друга оријентација др Бранка Ракића, израда фонодидактичких и интонодидактичких корективних стратегија које се могу примењивати у универзитетској пракси, у раду са студентима француског језика, тема је рада представљеног на научној конференцији *Les Études françaises aujourd'hui, Tradition et modernité*, у Нишу, 13. новембра 2015. године. У раду *Enseigner la prosodie française aux étudiants serbophones* (објављеном у зборнику радова са ове конференције, 2016, стр. 481-496), др Бранко Ракић разматра питање прозодијског међујезика српски-француски, као и питање стратегија које се могу применити у раду са србофоним студентима на пољу прозодије француског језика.

Стратегија коју у овом раду предлаже почива на резултатима скорашњих интоно-дидактичких истраживања о карактеристикама прозодијског међујезика српски-француски као и на закључцима својих акустичних мерења извршених у рачунарском софтверу за анализу говора ПРААТ у истом домену, а на ширем корпусу француских и српских изјавних, упитних и узвичних реченица. Поред тога, а у духу еклектичког приступа свеприсутног у данашњој дидактици страних језика, ауторова стратегија проистиче из свих дидактичких техника које су се, током времена, показале делотворним у процесу фонетске корекције, и за циљ има да србофоним студентима помогне у стицању прозодијске компетенције француског језика, неопходне за његово правилно разумевање и оптималну продукцију.

Ова научна оријентаиција др Бранка Ракића, темељно је обрађена у његовој докторској дисертацији *Ритам и интонација у француском језику. Предлог модела за кориговање грешака на пољу прозодије француског језика код србофоних студената.*

Овим насловом, др Бранко Ракић детерминише две дисциплине које представљају оквир његовог истраживања: фонологију француског језика као страног и српског као матерњег језика односно реченични ритам и интонацију као централни проблем у изговору, и дидактику наставе француског као страног језика у чијем светлу приказује практичну примену резултата свог истраживањау циљу ефикаснијег исправљања грешака у овом говорном сегменту код србофоних субјеката који се служе француским као страним језиком.

Као предмет истраживања, др Бранко Ракић поставља контрастивно испитивање ритма и интонације у три синтаксичка модалитета: у изјавним, упитним и ускличним реченицама, њихове основне карактеристике, варијације и одступања од норме у француском савременом говорном језику, као и исте ове модалитете у српском говорном језику. На основу тачака у којима два говорна модела француског и српског језика конвергирају или дивергирају, др Бранко Ракић установио је основне разлоге грешака и места фонолошког калка код србофоних студената у њиховој говорној продукцији на француском као страном језику. Аутор у дисертацији, путем мултидисциплинарног истраживања (теоријским и акустичко-компјутерским анализама гласа), указује на особености ритма и интонације у два неконгруентна језика (француском и српском) и на места појављивања типичних грешака код србофоних студената у репродукцији француског ритма и интонације и могућности даљег разрађивања техника интонодидактике која би се односила на ове супрасегменталне елементе говорног језика као и на исправљање грешака код студената.

У првом делу своје дисертације, др Бранко Ракић приказује историјски развој теорије прозодије и интонације у светлу нео-лингвистичких теорија које од Де Сосира па до данас у први план истичу важност сложеног физичко-психичког процеса који се перманентно активира (и то не као вољна радња) приликом фонетске продукције. У дијахронијском представљању фонетике и фонологије, аутор расветљава неке од најбитнијих психо-физичких предуслова за артикулацију о којима фонетичари расправљају, истражујући проблематику психичке укорењености звучних структура, као што су, на пример, „слике у меморији“ или „акустичке слике“ (Сосир), „фонолошко сито“ (Трубецкој) као и концепције савремених теоретичара о интонацији, као на пример, теорија о суперпонирању (М. Роси), фонолошке и морфолошке теорија и фоностилистика (П. и М. Леон), граматика интонације (М. А. Морел) и др.

Други део своје тезе, др Бранко Ракић посвећује историјском приказу дидактичких метода које поред лексике и граматике у наставу уводе и звучну компоненту лингвистике која ће чинити трећи стуб комуникативне компетенције. Почевши од директне, или „фонетске“ методе која чини револуционарни преокрет у настави језика, крајем 19. века, преко аудио-лингвалне, средином 20. века која се искључиво темељи на звучној презентацији и усменом усвајању реченичких образаца, до структурално-глобалне аудио-визуелне методе која у потпуности ревалоризује прозодијске елементе и отвара пут будућој фоностилистици. Др Бранко Ракић посебно се осврће на стратегије усвајања ритма и интонације познате из „система вербо-тоналне“ методе П. Губерине, и предочава технике рада на корекцији говора као комплексног феномена који се не своди на једноставну продукцију гласова него се ослања на систем несвесних аудиофонаторских подешавања. Аутор скреће пажњу да у еклектичком принципу комуникативног приступа у практичном раду на усвајању језика у институционалној настави, до изражаја долазе сви видови практичног методолошког рада на фонетско-фонолошкој димензији језика и примени стратегија: артикулацијске фонетике, фонематике, у извесном смислу и нормативне и дескриптивне, контрастивне фонетике, а посебно место заузима прозодијска и фоностилистичка функција у говору. Ритам и интонација играју посебну улогу у усменом разумевању страног језика и препознавању смисла у конкексту па се посебна пажња, у овом приступу, посвећује раду на њиховом увежбавању укрћтањем свих познатих метода.

Трећи део дисертације посвећен је анализирању прозодијских елемената (акцента, ритмичке групе и интонације у изјавним, упитним и узвичним реченицама) са становишта компаративне лингвистике. Испитивањем прозодијских елемената у француској речи и реченици, а потом и у српској речи и реченици, аутор проширује досадашња сазнања у домену међујезичких пермеабилности које се јављају како у прозодији речи тако и у прозодији реченице. Ова испитивања аутор је обавио на аудио корпусу француских и српских реченица (у реализацији изворних говорника француског и наших студената француског језика) и у рачунарском софтверу ПРААТ за акустичку анализу гласа и њима указао на карактеристике које се јављају преношењем ритмичких и интонативних модела из матерњег у француски језик и то посебно у реченицама изјавног, упитног и узвичног типа. У овом делу свог рада, др Бранко Ракић наставио је и експериментално проширио и проверио резултате досадашњих испитивања (Т. Шотра) међујезика француски као страни језик – српски као матерњи језик. Својим експерименталним истраживањем, аутор је потврдио теоријске хипотезе о местима и карактеристикама типичних грешака које се јављају код србофоних субјеката при изговору француског као страног језика.

Четврти део докторске дисертације др Бранка Ракића представља прилог за израду интонодидактиких стратегија за рад на француској прозодији са нашим студентима. На основу резултата сопственог истраживања као и на основу већ извршених мултидисциплинарних истраживања у овој области, др Бранко Ракић проширује постојеће стратегије рада у интонодидактици, једне од под-дисциплина дидактике која је тек у развоју. Према концепту комуникативно-когнитивног поступка, познатог као „учење-стицање“ говорног рефлекса, односно, „концептуализација-аутоматизација“, аутор излаже процедуралне стицајне и корективне стратегије којима се ученикова изговорна и говорна компетенција могу развијати у практичној настави на часовима француског као страног језика. Оне обухватају методе и моделе рада за усвајање нових изговорних навика и

кориговање грешака које се, код наших студената, најчешће јављају на пољу прозодије француске речи и изјавне, упитне и узвичне реченице.

Ово истраживање др Бранка Ракића за циљ има да валоризује прозодијске елементе у оба језика и учини да они добију одговарајуће место и значај у лингвистици, а посебно у дидактици наставе страних језика, да употпуни досадашња сазнања и резултате везане за изучавање интонације у два језика која припадају истој породици, али различитим групама (романској и словенској) као и да, на пољу дидактике, унапреди прилично запостављене технике у институционалној настави, које се односе на фонетско-фонолошко увежбавање страног језика и да им да пуни значај с обзиром на чињеницу да чине један од стожера комуникативне компетенције.

Мишљење о испуњености других услова за рад

Др Бранко Ракић ради у звању вишег лектора на Катедри за романистику Филолошког факултета у Београду. У оквиру предмета *Морфосинтакса и фонетика француског језика 1 и 2*, држи вежбе из фонетике и граматике, у оквиру предмета *Савремени француски језик* на првој и другој години држи часове диктата, а држи и часове граматичких вежби из предмета *Француски језик као изборни (П1 и П2)*. Веома савесно испуњава све наставне обавезе, а на првом месту стручно и предано ради са студентима. На часовима је показао све квалитете доброг педагога – упућеност у стручну и научну пробелематику, методичку способност преношења знања на студенте, динамичност и комуникативност.

С обзиром на теоријска знања која је стекао радом на успешно одбрањеној докторској дисертацији, Бранко Ракић је дао велики допринос конципирању силабуса за предмет *Морфосинтакса и фонетика француског језика* у другом циклусу акредитације, а у раду са студентима показује иницијативу у правцу модернизовања наставе фонетике француског језика, обогаћујући је и дидактички релевантним темама. Његов допринос је препознатљив на Катедри и запажен међу студентима на мастер студијама. У складу са својим формацијским овлашћењима кандидат је учествовао у процесу формирања научног и наставног подмлатка.

Предлог за избор у звање

Комисија је савесно и детаљно анализирала достављену документацију др Бранка Ракића на основу чега је закључила да овај кандидат и формално и суштински испуњава услове за звање доцента за наставно-научну област Романистика (предмет Француски језик). Др Бранко Ракић дугогодишњи је сарадник на Катедри за романистику Филолошког факултета у Београду (од 2004. године, а у звању вишег лектора од 2014. године). Др Бранко Ракић има 5 објављнеих научних радова у научним часописима и зборницима. Од тога је, међутим, битније да су његови радови веома квалитетни, теоријски утемељени и методолошки готово беспрекорно изведени, тако да се сваки закључак прихвата готово као нужан резултат примењене методологије на конкретан корпус чињеница. Др Бранко Ракић испуњава, дакле, не само формалне, него и суштинске

(научне) услове да буде биран у звање доцента. Због тога са задовољством предлажемо Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да изабере др Бранка Ракића у звање доцента за наставно-научну област Романистика (предмет Француски језик).

КОМИСИЈА

Београд 25. 10. 2016. године

Др Веран Станојевић, ванредни професор

Др Татјана Самарџија-Грек, ванредни професор

Др Тијана Ашић, редовни професор